

دولت دوازدهم
(تدبیر و امید)

برنامه رضا رحمانی

وزیر پیشنهادی وزارت صنعت، معدن و تجارت

تقدیمی به مجلس شورای اسلامی

مهرماه ۱۳۹۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست عناوین

4	مقدمه
6	الف (تبیین وضعیت موجود صنعت ، معدن و تجارت
7	ب) تحلیل وضعیت موجود صنعت ، معدن و تجارت
	1- ۱۲
	1-1- ۷
	1-2- Error! Bookmark not defined.
	1-3- ۸
	1-4- ۹
	1-5- ۹
	2- ۱۲
	2-1- Error! Bookmark not defined.
	2-2- ۱۳
	2-3- ۱۴
	2-4- ۱۵
	2-5- ۱۵
	3- ۱۷
	3-1- ۱۸
	3-2- ۱۹
	3-3- ۱۹
	3-4- Error! Bookmark not defined.
	3-5- ۱۹
25	ج) اقدامات ویژه
30	د) الزامات تحقق اهداف و اجرای برنامه ها
31	ه) اسناد و منابع مرجع :

بخش صنعت، معدن و تجارت در ایران به جهت دارا بودن بیشترین سهم در اقتصاد، به عنوان پیشران اقتصاد کشور دارای اثرات پسین و پیشین گسترده ای با سایر بخش های جامعه است .

ایران با داشتن مزیت های نسبی مناسب و با الهام از الگویی اثربخش جهت تدوین و اجرای سیاست های مناسب بروشنی می تواند در مسیر صنعتی شدن و تولید با ارزش افزوده بالا حرکت نموده و در ردیف کشورهای نوظهور صنعتی قرار گیرد.

هدفگذاری برنامه های ارائه شده عمدتاً بر محور تحقق اصل حمایت هدفمند از تولید و صنایع تولیدی و رقابت پذیر نمودن بخش صنعت، توجه ویژه به تسهیل تجاری و توسعه تجارت داخلی ، رعایت کیفیت ارائه خدمات بازرگانی و همچنین تنظیم بازار با رویکرد آرامش بخشی اجتماعی و اقتصادی، کاهش نوسانات بازار و تامین مایحتاج عمومی و اقلام اساسی حساس و ضروری بویژه برای اقشار آسیب پذیر با بهره گیری از نیروی انسانی و همکاران صدیق و خدمتگزار می باشد.

حمایت هدفمند از تولید کالای ایرانی منجر به توانمند سازی فعالان بخش شده و موجب مقاوم تر نمودن کشور در برابر تکانه های محیطی و اقتصادی و تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی و تحقق الگوی پیشرفت ایرانی- اسلامی در بخش صنعت ، معدن و تجارت است.

در این راستا عمده ترین سهم و نقش، بر دوش بخش واقعی اقتصاد و بخش های صنعت، معدن و تجارت جایگاه محوری و پیشران را عهده دار است.

به این اعتبار برای هر بخش به مؤلفه های برنامه ریزی شامل تحلیل وضع موجود، هدفگذاری کلی و کمی، تعیین راهبردها و همچنین برنامه های اجرایی در راستای راهبردهای جداگانه توجه گردیده است.

با توجه به شرایط حساس کنونی جامعه به لحاظ اقتصادی، اشتغال و سایر تنگناهای موجود در شرایط تحریم، بخشی از این برنامه تحت عنوان "برنامه های اجرایی موضوعات خاص در بخش صنعت، معدن و تجارت" به صورت ویژه، تدوین و تأکید شده است تا در صورت اخذ رأی اعتماد از نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی، در قالب پروژه های ویژه با استفاده از تیم اجرایی توانمند در زمانبندی مشخص سازماندهی و سریعاً با مشارکت نخبگان و خبرگان علمی، صنعتی، معدنی و تجاری و نهادها و تشکل های بخش خصوصی اجرایی گردد.

برنامه تقدیمی که از اسناد تکلیفی و بالادستی و با توجه به شرایط و واقعیتها و فرصت های پیش روی کشور، به دور از هرگونه اغراق و بزرگنمایی با زحمات تیم متخصص و متعهد و با تجربه در حوزه های صنعتی، معدنی و تجاری و سایر بخشها تهیه شده است.

رجاء واثق دارد با اتکال به خداوند متعال و با حمایت های نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی، هماهنگی سایر دستگاههای اجرایی کشور، تشکل ها و بخش خصوصی فعال به اجرا درآمده و طی مدت باقیمانده از دوره دولت دوازدهم، گام های موثری در جهت رونق اقتصادی و آبادانی میهن عزیزمان برداشته شود.

رضا رحمانی

28/7/1397

الف) تبیین وضعیت موجود بخش بازرگانی، معدن و صنعت کشور

ردیف	عنوان شاخص	واحد سنجش	وضعیت موجود (سال ۱۳۹۶)	سال ۱۳۹۷	سال ۱۴۰۰	توضیحات
1	ارزش صادرات غیر نفتی بدون میعانات (کالا و خدمات)	میلیارد دلار	56	70	130	سند برنامه ششم
2	ارزش صادرات صنعتی و معدنی	میلیارد دلار	40	46	84.50	سند برنامه ششم
3	سرانه صادرات غیر نفتی (کالا و خدمات)	دلار	700	870	1450	محاسبه بر اساس اعداد سند برنامه
4	نسبت صادرات به واردات غیر نفتی	درصد	102	-	105	
5	سرانه صادرات صنعتی و معدنی	دلار	500	575	940	محاسبه بر اساس اعداد سند برنامه
6	سرانه تولید ناخالص داخلی	دلار	6000	-	7000	
7	سرانه ارزش افزوده صنعتی	دلار	600	-	700	
8	سهم ارزش افزوده صنعتی در جهان	درصد	0.35	0.37	0.45	سند برنامه ششم
9	سهم ارزش افزوده بخش (صنعت، معدن و تجارت) از GDP	درصد	37	37.90	42	
10	سهم ارزش افزوده صنعت از GDP	درصد	17.20	17.40	42	سند برنامه ششم
11	سهم ارزش افزوده معدن از GDP	درصد	0.95	1.5	1.50	سند برنامه ششم
12	سهم ارزش افزوده تجارت از GDP	درصد	18.85	19	19.50	سند برنامه ششم
13	سرمایه گذاری ثابت ناخالص بخش (سالانه)	میلیارد دلار	25.50	-	35	
14	جذب سرمایه گذاری مستقیم خارجی در بخش	میلیارد دلار	2.5	3	7	سند برنامه ششم

15	اشتغال صنعت (و صنوف تولیدی) و معدن	میلیون نفر	3.8	-	4	
16	سهم تجارت الکترونیک از تولید ناخالص داخلی	درصد	5.20	5.20	5.30	سند برنامه ششم
17	رتبه جهانی تجارت الکترونیکی کشور	رتبه	68	-	60	
18	متوسط رشد بهرهوری کل عوامل در بخش	درصد	3	3.5	15	سند برنامه ششم
19	نرخ رشد ارزش افزوده در بخش	درصد	9	8.5	9	
20	شاخص فضای کسب و کار در جهان	رتبه	100	-	80	
21	شاخص رقابت پذیری صنعتی در جهان	رتبه	55	53	50	
22	سهم بخش خصوصی در ارزش تولیدات بخش صنعت و معدن	درصد	صنعت ۸۵	-	صنعت ۹۰	
			معدن ۸۰	-	معدن ۸۵	
23	ارزش تولید ناخالص داخلی	هزار میلیارد ریال به قیمت ثابت سال ۸۳	2256	2429	3078	برآورد بر اساس متوسط رشد پیش بینی شده در برنامه ششم
24	تولید سرانه	میلیون ریال به ازای هر نفر به قیمت ثابت ۱۳۸۳	27.80	29.90	36.10	برآورد بر اساس متوسط رشد پیش بینی شده در برنامه ششم
25	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص	هزار میلیارد ریال به قیمت ثابت ۱۳۸۳	495	571	1160	برآورد بر اساس متوسط رشد پیش بینی شده در برنامه ششم

ب) تحلیل وضعیت موجود بخش صنعت، معدن و تجارت

۱- بخش صنعت

۱-۱- تحلیل نقاط قوت، نقاط ضعف، فرصت ها و تهدیدها

۱-۱-۱- اهم نقاط قوت :

- وجود عزم و اراده ملی برای رفع مشکلات اقتصادی حادث شده و هماهنگی دولت و مجلس برای حمایت از سیاست ها و برنامه های کارگشا
- وجود امکانات و زیر ساخت های لازم و جذابیت نرخ بازگشت سرمایه در سرمایه گذاری مستقیم خارجی و موقعیت جغرافیایی ، اقلیمی و استراتژیک
- برخورداری از نیروی انسانی تحصیلکرده و ماهر (رتبه پنجم جهان در دارا بودن فارغ التحصیلان فنی مهندسی و علوم)

۱-۱-۲- اهم نقاط ضعف :

- وجود مشکلات مدیریتی در برخی از بخشهای صنعتی و مدیریتی و ضعف نگرش سیستمی ، استراتژیک و عدم انسجام بین بخشی
- پایین بودن اعتماد عمومی به تولیدات ملی
- پایین بودن بهره وری عوامل تولید ، نامتناسب بودن توزیع صحیح و فرایند محور منابع عمومی دولت
- ضعف در انسجام بین بخشهای تامین (تولید و واردات) و تجارت (واردات و صادرات)
- عدم توجه به آمایش سرزمینی در انجام سرمایه گذاریهای انجام شده در بخش صنعت

۱-۱-۳- اهم فرصتها:

- موقعیت ممتاز و استراتژیک جغرافیایی کشور
- برخورداری از صنایع مادر و تخصصی و تنوع تولید در بخشهای مختلف کشور
- برخورداری از نیروی انسانی دارای قابلیت های حرفه ای و انسانی
- رشد صادرات کالای ایرانی در پی افزایش نرخ ارز و فرصت جایگزینی کالای ساخت داخل و اصلاح الگوی مصرف

۱-۱-۴- اهم تهديد‌ها:

- بهره وري پايين و تعطيلي برخی از واحدهای تولیدی و همچنین توليد با ظرفيت پايين در برخی واحدها
- عدم وجود بخش هاي تخصصي، محاسبه و بررسي سهم تاثير گذاري فعاليت هاي حوزه هاي صنعتي براي پايش بموقع اطلاعات و کاهش و يا افزايش اقدامات حمايتي موثر حاکميتي
- محدوديت های صادراتی بويژه در فروش نفت و کاهش درآمد ارزی
- محدوديت در نقل و انتقالات مالی
- ضعف در هماهنگی کامل سياست های نظام بانکی با سياست های توسعه و حمايت از توليد
- غفلت از روزآمد سازی و بازسازی تکنولوژیک در بخشهایی از صنايع توليدي
- غير رقابتي و انحصاری بودن برخی از بخشهای توليدي کشور

-۱

۱-۲- اهداف کلي

- ارتقای بهره‌وری کل عوامل توليد
- افزايش رقابت‌پذیری صنعتی کشور
- افزايش سهم ارزش افزوده صنعتی از توليد ناخالص داخلي در راستای صنعتی نمودن کشور و ارزش افزوده صنعتی کشور در ارزش افزوده صنعتی جهان
- افزايش سهم و نقش بخش خصوصي در فعاليت‌های بخش صنعت و کاهش تصدی گری دولت
- افزايش سهم توليدات با فناوری متوسط و بالا در ارزش افزوده و صادرات صنعتی کشور و توجه به توليد و تجارت نوین
- توسعه اشتغال پایدار در بخش صنعت
- افزايش جذب مشارکت و سرمایه‌گذاری خارجی
- پیوستن به زنجيره ارزش جهانی صادرات با رویکرد صادرات محور و پایداری صادرات
- ارتقای شاخص‌های زیست محیطی در راستای دستیابی به اهداف توسعه صنعتی کشور

-۲

۳-۱- اهداف کمي

اهداف کمي بخش صنعت

ردیف	عنوان شاخص	واحد سنجش	وضعیت موجود (سال ۱۳۹۶)	هدف (سال ۱۳۹۷)	هدف (سال ۱۴۰۰)
1	ارزش صادرات صنعتی	میلیارد دلار	31	45	5/84
2	سرانه صادرات صنعتی	دلار	400	500	940
3	سرانه تولید ناخالص داخلی	دلار	5936(2014)	-	-
4	سرانه ارزش افزوده صنعتی	دلار	524 (2014)	-	-
5	سهم ارزش افزوده صنعتی در جهان	درصد	35/0 (2014)	4/.	45/.
6	سهم ارزش افزوده صنعت از GDP	درصد	13	17.4	21
7	جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در صنعت	میلیارد دلار	3.2	3	7
8	اشتغال صنعت (و صنوف تولیدی) و معدن	میلیون نفر	4/3	8/3	4
9	متوسط رشد بهروری کل عوامل تولید	درصد	-	15	15
10	شاخص فضای کسب و کار در جهان	رتبه	120 (سال 2017)	100	80
11	شاخص رقابت‌پذیری صنعتی در جهان	رتبه	69 (2016)	55	50
12	سهم بخش خصوصی در ارزش تولیدات بخش صنعت	درصد	72	85	90
13	ارزش تولید ناخالص داخلی	هزار میلیارد ریال به قیمت ثابت سال ۸۳	2095	2256	3078

۴-۱- راهبردهای توسعه بخش صنعت

به منظور دستیابی به اهداف ترسیم شده، راهبردهای توسعه بخش صنعت به شرح زیر ارائه می‌گردد:

- ۱- بهبود محیط سرمایه‌گذاری و فضای کسب و کار
- ۲- توسعه و تقویت بنگاه‌های تولیدی و ارتقای توان رقابت‌پذیری بنگاه‌ها
- ۳- ارتقای بهره‌وری عوامل تولید
- ۴- توسعه سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی
- ۵- حمایت از تولیدات داخلی بصورت هدفمند با رعایت اصل رقابتی شدن
- ۶- توسعه فناوری تولید، حرکت از مونتاژکاری به نوآوری با تحقیق و توسعه
- ۷- رعایت کامل اصول زیست محیطی در توسعه صنعتی
- ۸- توسعه تجارت و تعاملات بین‌المللی با مشارکت بنگاه‌های داخلی و خارجی
- ۹- توسعه خوشه‌ها و شبکه‌های تولیدی و صادراتی بر محور صنایع پیشران

۵-۱- برنامه‌های اجرایی جهت تحقق راهبردها

به منظور دستیابی به اهداف کلان و راهبردهای فوق، برنامه‌های اجرایی به شرح ذیل تعریف شده‌اند:

1-5-1- بهبود محیط سرمایه‌گذاری و فضای کسب و کار

- ارائه کلیه خدمات وزارتخانه و سازمانهای تابعه به صورت الکترونیکی با اولویت صدور مجوزها در قالب طرح هدایت سرمایه‌گذاری و تولید
- شناسایی قوانین و مقررات بازدارنده تولید و پیگیری مراحل اصلاح آنها
- طرح بروز رسانی ظرفیت‌های تولید و روز آمد نمودن آمار و اطلاعات بخش

- توسعه شبکه یکپارچه اطلاعاتی برای دسترسی عموم ذینفعان به اطلاعات ذیربط و درگاه های اطلاع رسانی
 - تکمیل و راه اندازی سامانه رهگیری و ردیابی الکترونیکی کالا
 - توسعه خدمات نرم افزاری صنایع کوچک در شهرکهای صنعتی کشور از طریق ایجاد و راه اندازی 31 مرکز کسب و کار، دفاتر کار مجازی و ارائه خدمات مشاوره ای فنی، مهندسی و مدیریتی
 - شفاف سازی و اطلاع رسانی کلیه خدمات / فعالیت های قابل ارائه به بخش خصوصی جهت سرمایه گذاری در کشور
- 1-5-2- توسعه و تقویت بنگاه های تولیدی و ارتقای توان رقابت پذیری بنگاه ها
- نهایی نمودن سند استراتژی توسعه صنعتی با همکاری و مشارکت سایر دستگاه های دولتی و خصوصی مرتبط
 - بازننگری، تکمیل و بروز رسانی برنامه راهبردی وزارت متبوع
 - بازننگری در سیاستهای تجاری و نظام تعرفه ای
 - بروز رسانی و تکمیل فهرست کالایی توانمندسازی ساخت داخل موضوع مصوبه هیئت محترم وزیران به شماره 26725/ت/48462 هـ مورخ 93/3/11 درخصوص عدم خرید کالاهای وارداتی مشابه ساخت داخل
 - تامین و توسعه زیرساخت های فیزیکی (شهرک ها و نواحی صنعتی) مطابق با ضوابط ملی آمایش سرزمین
 - ارائه تسهیلات کارآفرینی به بنگاه های کوچک و متوسط با نرخ ترجیحی یا تخصیص یارانه مناسب
 - حمایت از تشکیل و توسعه کنسرسیوم ها
 - حمایت از تولید و توسعه صنایع منتخب
 - ایجاد و برقراری کارگروه های تخصصی در هر رشته کالایی و خدماتی با حضور خبرگان نخبگان
 - حمایت از شرکتهای دانشبنیانی که قابلیت قرارگرفتن در زنجیره تأمین شرکتهای بزرگ کشور را در قالب مکانیزم بهمرسانی (Matchmaking) دارا می باشند.

1-5-3 - ارتقای بهره وری عوامل تولید

- حمایت از بهره وری عوامل تولید ، تحقیق و توسعه و سرمایه های انسانی و داده های تلفیقی
 - توجه عمیق و جدی به آموزش و ارتقای کیفیت نیروی انسانی و تربیت متخصصین به عنوان مهمترین عامل بهره وری
 - استقرار سامانه هدایت و اندازه گیری عوامل تولید
- 1-5-4- توسعه سرمایه گذاری داخلی و خارجی
- حمایت از جذب سرمایه گذاری خارجی
 - اعطای تسهیلات به سرمایه گذاران خطر پذیر از طریق صندوق های حمایت از تحقیقات و توسعه الکترونیک
 - اجرای طرحهای سرمایه گذاری با مشارکت بخش خصوصی از طریق سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران

- حمایت از اجرای همایش های بین المللی در زمینه معرفی ظرفیت های سرمایه گذاری ، جذب سرمایه گذاری در بخش و توانمندی های تولیدی و صادراتی
- ایجاد شبکه واحد اطلاع رسانی استانی و ملی به منظور حمایت از سرمایه گذاران
- پیگیری حقوق مالکیت صنعتی
- سنجش و رتبه بندی اعتباری بنگاههای خرد، کوچک و متوسط
- فراهم نمودن زمینه های لازم برای سرمایه گذاری مستقیم بنگاه های خارجی که بیش از 30 درصد بازار محصولات وارداتی یک محصول (کالا یا خدمات) مشخص در کشور را دارا هستند.

1-5-5- حمایت از تولیدات داخلی

- تقویت و افزایش اختیار کارگروه های ملی حمایت از تولید داخلی و ستادهای متناظر استانی
- حمایت از توسعه برندهای تولیدی داخلی و بین المللی شدن آنها
- حمایت و مشارکت در برگزاری نمایشگاههای خارجی
- پشتیبانی از ارتقای توان رقابتی صنایع کوچک و متوسط از طریق توسعه خوشه ها و شبکه ها
- تسهیل فرآیند بررسی و اعطاء تسهیلات به واحدهای تولیدی و خدماتی
- توانمندسازی و بهره گیری از تشکل های تخصصی

1-5-6- توسعه فناوری تولید، حرکت از مونتاژکاری به نوآوری با تحقیق و توسعه

- حمایت از استقرار صنایع پیشرفته و شرکتهای دانش بنیان
- ایجاد و حمایت از شرکتهای خدمات مشاوره ای ، مهندسی و اجرایی برای نوسازی صنایع ایران
- حمایت از شکل گیری انجمن های تخصصی مراکز پژوهش بخش صنعت
- پشتیبانی از ایجاد و فعالیتهای تحقیق و توسعه در واحدهای تولیدی و افزایش سهم تحقیق و توسعه در هزینه های بنگاههای تولیدی
- هدایت فعالیت های طرح های پژوهشی و مهندسی برای کاربردی شدن و در جهت تقویت ارتباط بخش صنعت و دانشگاه و حمایت از پروژه ها و پایانه های دانشگاهی و تحقیقاتی
- حمایت از طرحهای تحقیق و پژوهش جهت افزایش راندمان واحدهای تولیدی و خدماتی
- مطالعه و بررسی نیازهای آموزشی ، مهارتی و فناوری مورد نیاز صنایع و معادن برای پیشنهاد به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و استفاده از ظرفیت های دانشگاه صنایع و معادن و سازمان مدیریت صنعتی و موسسه پژوهش های بازرگانی
- افزایش سهم طرح های گسترش فناوری و صنایع پیشرفته در تسهیلات اعطایی به بنگاه ها
- تعامل و مبادله دانش و فناوری با کشورها و شرکت های برتر خارجی
- حمایت از فعالیت های تحقیق و توسعه در بنگاه های اقتصادی بویژه واحد های صنعتی

1-5-7- رعایت کامل اصول زیست محیطی در توسعه صنعتی

- بهبود کارآمدسازی مدیریت ایمنی، بهداشت، محیط زیست و انرژی (HSEE)
- حمایت از ایجاد و توسعه واحدهای مدیریت و بازیافت پسماندهای الکتریکی و الکترونیکی
- اجرای پروژه های اصلاح الگوی مصرف آب در بخش (با اولویت صنایع آب بر)
- بازسازی و نوسازی صنایع به ویژه صنایع انرژی بر
- حمایت از ایجاد تصفیه خانه های پساب های صنعتی
- اجرای پروژه های ویژه در راستای بهینه سازی مصرف انرژی از جمله پیگیری:

- طرح نوسازی ناوگان خودرو تجاری سنگین کشور
- حمایت از تولید محصولات کم مصرف و پربازده
- اجرای طرح جایگزین ماشین آلات کشاورزی فرسوده با محصولات پر بازده و کم مصرف داخلی

1-5-8- توسعه تجارت و تعاملات بین المللی با مشارکت بنگاه های داخلی و خارجی

- تعمیق و گسترش دیپلماسی تجاری با هدف بستر سازی و پوشش حمایتی از بنگاه ها با اولویت کشورهای منطقه، مسلمان و آسیایی
- پشتیبانی از تشکیل کنسرسیوم های صادراتی متناسب با بازار هدف برای بهینه سازی مقیاس و رقابت سازنده
- حمایت از حضور فعال بنگاه های داخلی در مناسبتها و تعاملات بین المللی تجاری
- سیاستگذاری در خصوص پیمانها و موافقت نامه های منطقه ای و بین المللی در حوزه صادرات و استقرار تعرفه های ترجیحی با کشور های هدف
- پشتیبانی و هدایت تولید صادرات محور بخصوص صنایع پیشرفته و دانش بنیان

1-5-9- توسعه خوشه ها و شبکه های تولیدی و صادراتی بر محور صنایع پیشران

- حمایت از واحدهای صنعتی از محل طرح کمک به نوسازی و تجدید ساختار صنایع
- نوسازی واحدهای صنعتی کوچک و متوسط

۱-۲- تحلیل نقاط قوت، ضعف، فرصتها و تهدیدها

۱-۱-۲- اهم نقاط قوت:

- وجود معادن متنوع و غنی فلزی و غیر فلزی در کشور
- برخورداری از نیروی انسانی تحصیلکرده و ماهر
- وجود تجربه مناسب در توسعه معادن و صنایع معدنی کشور
- وجود پتانسیل های داخلی در تامین قطعات، تجهیزات، مواد مصرفی و واسطه ای
- ارزش آوری مناسب بخش معدن و صنایع معدنی و وجود کل زنجیره ارزش فلزات اساسی در کشور

۲-۱-۲- اهم نقاط ضعف:

- عدم یکپارچگی سیاست های صنعتی، معدنی و تجاری
- سهم پایین معدن در تشکیل سرمایه ثابت کل اقتصاد
- پایین بودن بهره وری کل عوامل تولید و عدم استفاده از ابزار های نوین تامین مالی در بخش
- توجیه اقتصادی پایین واحدهای معدنی و صنایع معدنی
- شکاف فناوری و فرسودگی ماشین آلات
- ناکافی بودن اکتشافات و اطلاعات پایه
- فقدان الگوهای کارآمد رفع تعارها با محیط زیست و منابع طبیعی

۲-۱-۳- اهم فرصت ها :

- برخورداری از موقعیت استراتژیک در منطقه و دسترسی به آب های آزاد
- دسترسی آسان و ارزان به انرژی
- روند صعودی توسعه بستر فناوری اطلاعات و ارتباطات در کشور
- فراهم نمودن بستر مناسب جهت ایجاد توسعه متوازن اقتصادی

۲-۱-۴- اهم تهدیدها :

- ناهماهنگی در سیاست های پولی، مالی و ارزی کشور و قابل پیش بینی نبودن متغیرهای مهم اقتصادی مرتبط
- نامناسب بودن محیط سرمایه گذاری و فضای کسب و کار
- خروج امریکا از برجام و کاهش دسترسی به بازارهای بین المللی خرید تجهیزات و ماشین آلات و فروش محصولات صادراتی
- ضعف دانش بروز در حوزه های اکتشاف و استخراج معادن در کشور
- ضعف زیرساخت ها و رقابتی نبودن حمل و نقل ریلی، جاده ای و بنادر متناسب با نیاز بخش معدن و صنایع معدنی
- رکود بازار مصرف محصولات صنایع معدنی به عنوان نمونه بخش ساختمان (به معنی عام)
- عدم ارتباط نظام مند دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی با بخش معدن و صنایع معدنی
- ضعف زیرساخت های انرژی و آب در مناطق معدن خیز کشور

- تقویت نقش تشکل های غیر دولتی در تصمیم سازی های بخش معدن
- توجه ویژه جهت اجرای نقشه راه معدن که با مشارکت و محوریت کمیته معدن مجلس شورای اسلامی تهیه شده است
- ارتقاء سهم معدن و فرآورده های معدنی در تولید ناخالص ملی از طریق ایجاد زنجیره های مواد معدنی و فرآوری آنها و تکمیل زنجیره ارزش افزوده جهت جلوگیری از خام فروشی
- توسعه زنجیره ارزش و ارتقای بهره وری بخش معدن با هدف افزایش ارزش افزوده در کشور
- افزایش رقابت پذیری ، سهم و نقش بخش خصوصی در فعالیتهای بخش معدن
- افزایش جذب سرمایه گذاری خارجی
- توسعه پایدار معادن و صیانت از محیط زیست و منابع طبیعی
- توسعه تولید مواد معدنی مورد نیاز صنایع آینده
- تامین و ارتقای منابع انسانی کارآمد و فراهم نمودن محیط کار ایمن و مناسب
- تکمیل زنجیره ارزش کلیه مواد معدنی خصوصاً فلزات اساسی منجمه آلومینیوم، مس و فولاد

۳-۲- اهداف کمی

محصولات عمده معدنی و صنایع معدنی در سال ۱۳۹۶ و اهداف کمی آن تا افق ۱۴۰۰

تولید زنجیره فولاد (میلیون تن)								
سال	استخراج سنگ آهن	کنسانتره	آگلومره	گندله	چدن	کک	آهن اسفنجی	شمش فولاد
1396	85	33	4	32	3	2	7/22	22
1400	107	51	7	49	5	4	34	34

تولید زنجیره آلومینیوم (هزار تن)			ظرفیت زنجیره آلومینیوم (هزار تن)
سال	آلومینا	آلومینیوم	آلومینیوم
1396	220	337	422
1400	267	629	775

تولید زنجیره مس (هزار تن)		
سال	کنسانتره	کاتد
1396	1461	160
1400	1427	300

تولید سایر محصولات								
سال	محصولات فولادی	سیمان	سنگ کوپ	زغال خام	کنسانتره زغال	کاشی و سرامیک	شیشه تخت	طلا
	میلیون تن	میلیون تن	میلیون تن	میلیون تن	میلیون تن	میلیون متر مربع	هزار تن	کیلوگرم
1396	8/19	55	13	3	5/1	370	1470	7000
1400	25	70	18	4	2	500	2000	12000

اهداف کمی در حوزه زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور تا افق ۱۴۰۰

سال	کیلومتر خطی (سالیانه)	کیلومتر خطی (تجمعی)	بازپژداش و تعبیر و تفسیر داده های ژئوفیزیک هوابرد موجود کشور (30 دلار هزینه هر واحد)
1397	000.500	000.500	
سال	کیلومتر خطی (سالیانه)	کیلومتر خطی (تجمعی)	برداشت و تعبیر و تفسیر اطلاعات پایه ژئوفیزیک هوابرد با قدرت تفکیک بالا (100 دلار هزینه هر واحد)
1397	000.100	000.100	

000-000-2	000-000-1	1400	تهیه نقشه های ژئوشیمیایی و هیدرو ژئوشیمیایی اکتشافی در مقیاس 1:100000 (3500 میلیون ریال هزینه هر واحد)
برگه (تجمعی)	برگه (سالنامه)	سال	
20	20	1397	
100	30	1400	تهیه نقشه های ژئوشیمیایی و هیدرو ژئوشیمیایی اکتشافی در مقیاس 1:25000 (3500 میلیون ریال هزینه هر واحد)
برگه (تجمعی)	برگه (سالنامه)	سال	
30	30	1397	
400	170	1400	تهیه نقشه های زمین شناسی کاربردی در مقیاس 1:25000 (1800 میلیون ریال هزینه هر واحد)
کیلومتر خطی (تجمعی)	کیلومتر خطی (سالنامه)	سال	
100	100	1397	
255-1	455	1400	حفاری شناسایی محدوده های امیدبخش معدنی (3.5 میلیون ریال هزینه هر واحد)
متر (تجمعی)	متر (سالنامه)	سال	
000-50	000-50	1397	
000-500	000-200	1400	برداشت، پردازش و تفسیر داده های ژئوفیزیک زمینی در محدوده های آنومالی (0.3 میلیون ریال هزینه هر واحد)
ایستگاه (تجمعی)	ایستگاه (سالنامه)	سال	
000-50	000-50	1397	
000-500	000-200	1400	طرح اکتشاف سراسری عناصر پایه و استراتژیک (50000 میلیون ریال هزینه هر واحد)
پروژه (تجمعی)	پروژه (سالنامه)	سال	
2	2	1397	
10	3	1400	پتانسیل یابی آب های کارستی به منظور تامین آب مورد نیاز معدن و صنایع معدنی (۰,۵ میلیون ریال هزینه هر واحد)
کیلومتر مربع (تجمعی)	کیلومتر مربع (سالنامه)	سال	
000-100	000-100	1397	
000-300-1	000-600	1400	

۴-۲- راهبردهای توسعه بخش معدن و صنایع معدنی

- ۱- توسعه اکتشاف بر پایه تامین پایدار اطلاعات پایه و افزایش ظرفیت از طریق جذب سرمایه گذاری
- ۲- بهبود فضای کسب و کار بخش معدن و صنایع معدنی و رشد تولید و افزایش سهم بخش معدن در اقتصاد و تولید کشور
- ۳- توسعه بازار و مدیریت واردات در بخش صنایع معدنی
- ۴- افزایش بهره وری، بازسازی و نوسازی معادن جهت تکمیل زنجیره ارزش فعالیتهای معدنی و صنایع مرتبط

۵-۲- برنامه های اجرایی جهت تحقق راهبردها

2-5-1- توسعه اکتشاف بر پایه تامین پایدار اطلاعات پایه و افزایش ظرفیت از طریق جذب سرمایه گذاری

- اجرای برنامه شناسایی منابع و ذخایر معدنی در مناطق اولویت دار در طول برنامه ششم
- افزایش استفاده از دانش و فناوری روز دنیا در زمینه اکتشاف توسط سازمانهای مرتبط و شرکتهای توسعه زیرساختهای اطلاعاتی زمین شناسی اکتشاف و تقویت سیستم مکانیزه ثبت محدوده های اکتشافی (تکمیل طرح کاداستر)
- استفاده از فاینانس و خطوط اعتباری برای اکتشاف
- پیگیری تدوین قوانین و مقررات مرتبط جهت ایجاد امکان جذب منابع سرمایه گذاری خارجی برای همکاری های بین المللی با شرکت های صاحب دانش و تکنولوژی روز دنیا در حوزه فعالیت های اکتشافی
- تدوین بسته های تشویقی مناسب مالیاتی، گمرکی، حقوق و عوارض دولتی و تصویب آنها برای فعالیت های اکتشافی شرکتهای بزرگ در بخش کانی های دارای مزیت رقابتی

- توسعه اکتشافات معدنی کشور از طریق شناسایی مناطق اولویت دار و فراهم آوردن اطلاعات پایه برای کاهش ریسک اکتشافگران در قالب طرح های مختلف از جمله طرح پهنه بندی اکتشافی کشور
- هدایت فعالیت های اکتشافی کشور به سمت اکتشافات عمقی و تولید اطلاعات تحت الارضی اکتشافی و کشف ذخایر بزرگ زیر زمینی در راستای حرکت به سمت معدنکاری بزرگ مقیاس
- افزایش ظرفیت پروازهای ژئوفیزیکی سازمان زمین شناسی کشور

2-5-2- بهبود فضای کسب و کار بخش معدن و صنایع معدنی و رشد تولید و افزایش سهم بخش معدن در اقتصاد و تولید

کشور

- مدیریت زنجیره تامین و زنجیره ارزش مواد معدنی و ساماندهی و تعیین تکلیف پروانه های بهره برداری معدن و مجوزهای صادره صنایع معدنی با همکاری عملیاتی تشکلهای معدنی و صنایع معدنی بخش خصوصی
- توسعه معدنکاری بزرگ مقیاس بویژه در معادن فلزی با جدیت و مشارکت شرکت های بزرگ معدنی ایران و جهان
- تکمیل سامانه آنلاین صدور مجوزهای حاکمیتی و امکان ردیابی آخرین مرحله از طرف ذینفع و انجام پنجره واحد
- همکاری با سازمان محیط زیست و سازمان جنگلها و منابع طبیعی کشور و طراحی سیاستهای جبران محیط زیست و منابع طبیعی در فعالیتهای
- فرهنگ سازی با هدف تغییر نگاه جامعه به حوزه معدن

2-5-3- توسعه بازار و مدیریت واردات در بخش صنایع معدنی

- افزایش صادرات محصولات با ارزش افزوده بالاتر معدن و صنایع معدنی با تنظیم و تبادل تفاهم نامه های سرمایه گذاری و تجاری
- تقویت بورس کالای داخلی و رینگ صادراتی و گسترش تنوع ابزارها و خدمات مالی
- ایجاد بسترهای مناسب و تقویت بخش خصوصی به منظور صدور خدمات فنی و مهندسی زمین شناسی و اکتشافی معدنی
- مدیریت واردات از طریق شناسایی ظرفیتهای خالی در حوزه معدن و صنایع معدنی و تعیین بهینه تعرفه های گمرکی برای محصولات که در داخل به حد کفایت امکان تولید دارد
- برند سازی محصولات صادراتی بخش معدن و صنایع معدنی با هدف توسعه صادرات محصولات با کیفیت و به صورت پایدار

4-5-2- افزایش بهره وری، بازسازی و نوسازی معدن جهت تکمیل زنجیره ارزش فعالیتهای معدنی و صنایع مرتبط

- تشکیل کارگروه ویژه جذب سرمایه گذار داخلی و خارجی فناوری های نوین و استفاده از تجارب کشور های موفق در جذب سرمایه گذار در حوزه معدن و صنایع معدنی و تدوین الگوی قراردادهای کوچک و بزرگ جذب سرمایه گذاری
- اولویت دهی و افزایش سهم بخش معدن و صنایع معدنی در دریافت تسهیلات از صندوق توسعه ملی و سایر بانکها و اخذ فاینانس و کاهش ریسکهای اعتباری
- تدوین برنامه جامع آمایش سرزمینی در بخش معدن (معادن بزرگ و کوچک) و اعطای تسهیلات تشویقی
- شناسایی گلوگاههای تامین و نوسازی تجهیزات و ماشین آلات معدنی (اکتشاف، استخراج و آزمایشگاه) و تلاش برای رفع آنها
- افزایش بهره وری در حوزه آب و بازیابی آن در خطوط تولید و استفاده از تکنولوژی های کم آب بر

- تدوین و بروز رسانی استانداردهای محصولات معدن و صنایع معدنی با هدف ارتقای کیفیت محصول و افزایش رقابت پذیری و حفظ محیط زیست با همکاری سازمان ملی استاندارد و سازمان محیط زیست
- اهتمام ویژه جهت تحقق اهداف، ا معیار بهره وری حداکثری معدن و اعطای تسهیلات و مشوق های موثر
- تکمیل زنجیره ارزش تولیدات با هدف کاهش صادرات مواد خام معدنی
- تامین و توسعه زیرساختهای بخش معدن منطبق با آخرین آمایش سرزمینی
- تاسیس دفاتر خدمات فنی و مهندسی برای تسریع امور فنی معدنکاران

۳-۱- تحلیل نقاط قوت، نقاط ضعف، فرصت ها و تهدیدها

- رتبه نوزدهم در بین کشورهای جهان به لحاظ بزرگی بازار و اهمیت ژئو اکونومیک
- قرار گرفتن در منطقه‌ای با ۴۵۰ میلیون نفر جمعیت و با ۵۰۰ میلیارد دلار واردات سالانه و دارا بودن ظرفیتهای متنوع اقلیمی، تاریخی، فرهنگی و مذهبی برای توسعه صادرات کالا و خدمات
- برخورداری از مزیت‌های نسبی و رقابتی در منطقه از حیث تولید و صادرات محصولات پتروشیمی و فراورده‌های نفتی، معدنی و خدمات فنی مهندسی
- وجود زیرساخت‌های مناسب تجارت الکترونیکی در مبادلات تجارت داخلی

- پایین بودن تعداد بنگاه های بزرگ مقیاس صادراتی
- ناکارآمدی سیستم خدمات بازرگانی کشور (حمل و نقل، بسته بندی، درجه بندی، استاندارد و ...)
- پایین بودن سهم صادراتی محصولات با فناوری بالا و تنوع کم تولیدات صادرات محور
- پایین بودن بهره وری کل عوامل تولید در رشد بخش
- پایین بودن سطح فناوری و دانش فنی در تولید محصولات و خدمات صادراتی
- ناکافی بودن جذب سرمایه گذاری خارجی
- ضعف بنیه مالی اغلب بنگاه های تولیدی صادراتی
- سهم قابل توجه اقتصاد غیررسمی و واردات بصورت قاچاق
- بالا بودن هزینه های مبادله کالا و خدمات و ضعف کارائی نظام توزیع

- برخورداری از موقعیت استراتژیک در منطقه و امکان بهره‌مندی از ظرفیت ترانزیت (صادرات خدمات)، تجارت و حضور در بازارهای پیرامونی با ۱۵ کشور همسایه و مجاور
- وجود منابع انسانی تحصیلکرده جوان و ارزان بودن نسبی نیروی کار در کشور
- برخورداری از ذخایر فراوان نفت و گاز و دسترسی آسان به انرژی و دسترسی به آب های آزاد
- وجود ظرفیت های بالقوه و بالفعل صادراتی به ویژه در برخی محصولات (صنایع پتروشیمی، خدمات فنی و مهندسی و ...)

- ناکارآمد بودن نظام تعرفه ای
- نام مناسب بودن فضای کسب و کار
- نظام ناکارآمد قیمت گذاری کالا و خدمات
- وجود تحریمهای یکجانبه اقتصادی
- ضعف جدی در برقراری روابط کارگزاری پایدار بانکی با کشورهای هدف
- نوسانات شدید نرخ ارز و چند نرخ بودن آن
- برون گرا نبودن اقتصاد و کم توجهی به زنجیره ارزش جهانی صادرات محور
- نبود استراتژی ملی شفاف در بازرگانی و تجارت کشور و تغییرات مداوم جهت گیریهای بازرگانی و عدم ثبات قوانین و مقررات
- نبود سیاستگذاری و نقشه راه مناسب در جهت توسعه تجارت الکترونیک
- عدم اجماع ملی واقعی و عملی در محور قرارگرفتن صادرات در تولید و کارآفرینی و عدم فرماندهی واحد در بخش تجارت خارجی و رقابت منفی بین بنگاههای صادراتی داخلی در بازارهای هدف
- ضعف خطوط اعتباری و تسهیلات مورد نیاز برای توسعه تجارت
- عدم کفایت و بیوستگی مشوقهای صادراتی ، ناکارآمدی نظام توزیع کالا و خدمات

- فقدان شبکه یکپارچه و کارآمد لجستیک تجاری در کشور و بالا بودن هزینه مبادله کالا به علت ضعف زیرساختهای تجاری (جاده، ریل، بندر، کشتی، هواپیما، کامیون، هتل و)

۲-۳- اهداف کلی

- ارتقای بهره وری در بخش بازرگانی و بهبود نظام توزیع کالا و خدمات
- افزایش سهم ارزش افزوده بخش تجارت و بازرگانی کشور در تولید ناخالص داخلی و تجارت جهانی
- افزایش سهم و نقش بخش خصوصی در بازرگانی داخلی و خارجی کشور
- توسعه اشتغال پایدار در بخش بازرگانی کشور
- افزایش جذب سرمایه گذاری خارجی در توسعه بازرگانی کشور
- نهادینه کردن رعایت حقوق مصرف کنندگان در نظام بازرگانی کشور
- افزایش سهم تجارت الکترونیکی از کل تجارت کشور
- افزایش صادرات غیرنفتی

۳-۳- اهداف کمی

ردیف	عنوان شاخص	واحد سنجش	وضعیت موجود (سال ۹۶)	هدف (سال ۱۳۹۷)	هدف (سال ۱۴۰۰)
1	ارزش صادرات غیر نفتی کالا و خدمات	میلیارد دلار	46.8	70	130
2	سرانه صادرات غیر نفتی (کالا و خدمات)	دلار	585	875	145
3	سهم ارزش افزوده تجارت از GDP	درصد	13.7	14	19.5
4	سهم تجارت الکترونیک از تولید ناخالص داخلی	درصد	-	5.2	5.3
5	رتبه جهانی تجارت الکترونیکی کشور	رتبه	68	63	60
6	بهبود شاخص تجارت فرامرزی	رتبه	120	90	70
7	سهم واحدهای دارای صندوق مکانیزه فروش از کل واحدهای صنفی	درصد	32.3	48	55
8	ساماندهی شرکت های پخش و توزیعی	شعبه	300	360	450

۴-۳- راهبردهای توسعه بخش بازرگانی

- ۱- حصول اطمینان از تامین و توزیع مناسب کالاهای اساسی با هدف امنیت غذایی به ویژه در دوران تحریم
- ۲- بهبود و توسعه روابط تجاری بین المللی و تسهیل تجارت در فضای رقابتی با اولویت صادرات غیر نفتی از طریق توسعه دیپلماسی اقتصادی
- ۳- تنوع بخشی به بازارهای هدف صادراتی و مبادی وارداتی
- ۴- هدایت و تشویق مصرف کشور به استفاده از تولیدات داخلی
- ۵- بهره گیری موثرتر از ظرفیت های بخش خصوصی و تشکل های مربوطه
- ۶- توسعه تجارت الکترونیکی

۵-۳- برنامه های اجرایی جهت تحقق راهبردها

- ۳-۵-۱- حصول اطمینان از تامین و توزیع مناسب کالاهای اساسی و مایحتاج عمومی با هدف امنیت غذایی به ویژه در دوران تحریم
 - ارتقاء جایگاه ستاد تنظیم بازار با هدف اثربخش نمودن تصمیمات آن
 - هماهنگی لازم با وزارت جهاد کشاورزی برای تامین مواد غذایی مورد نیاز جامعه و در نظر گرفتن اولویت منافع مردم و کاهش فشار به مردم

- توسعه و نوین سازی اصناف از طریق اصلاح ساختارهای تولید، توزیع و خدمات، قوانین و مقررات و الکترونیکی نمودن فعالیت ها
 - ساماندهی شرکت های پخش و توسعه شهرکها ی صنفی و لجستیکی
 - مدیریت بازار کالا و خدمات از طریق روان سازی و نوین سازی شبکه های توزیع پایش مستمر زنجیره تولید
 - تدوین سند جامع نظام توزیع کشور و راه اندازی سامانه مدیریت توزیع کالا در کشور
 - اصلاح نظام کنترل، بازرسی و نظارت و روزآمدسازی شیوه های نظارت بر بازار
 - پیگیری خرید و ذخیره سازی کالاهای منتخب جهت تنظیم بازار و ارائه برنامه کنترل و مدیریت بازار کالاهای اساسی، حساس و ضروری
 - ایجاد و ساماندهی مراکز لجستیک و ذخیره سازی کالا و توسعه شرکتهای لجستیکی خرد
 - شناسایی، ساماندهی و حمایت از توسعه شبکه های نوآوری و فروشگاه های مجازی و استارت آپ های لجستیکی و بازرگانی
 - واگذاری هدفمند تنظیم بازار کالاهای منتخب به شکل های بخش خصوصی
- ۳-۵-۲- بهبود و توسعه روابط تجاری بین المللی و تسهیل تجارت در فضای رقابتی با اولویت صادرات غیر نفتی از طریق توسعه دیپلماسی اقتصادی
- استفاده از ظرفیت های سفارت خانه های ایران در خارج از کشور و افزایش کمی و کیفی رایزن های بازرگانی در کشورهای هدف به منظور توسعه تجارت و صادرات
 - اجرای برنامه های بهبود شاخص تجارت فرامرزی (کاهش زمان ترخیص- کاهش هزینه های ترخیص - کاهش تعداد مجوزها)
 - افزایش صادرات صنعتی و محصولات دانش بنیان با ایجاد شهرکهای سرمایه گذاری مشترک خارجی و استفاده از ظرفیت های مناطق آزاد تجاری و صنعتی و توسعه صادرات مجدد
 - انعقاد موافقت نامه های دوجانبه و چند جانبه ترجیحی و تجارت آزاد منطقه ای .
 - برند سازی و ارتقای نام و نشان تجاری محصولات تولیدی- صادراتی
 - اجرای برنامه های ارتقای توان صادراتی بنگاههای کوچک و متوسط
 - استفاده از ظرفیت استان های مرزی و مرزنشینان در توسعه روابط تجاری
 - توسعه، تکمیل و نوین سازی زیرساخت های تجاری کشور از طریق هدایت منابع داخلی و جذب سرمایه گذاری خارجی
 - کمک به تبلیغات ، بازاریابی، اطلاع رسانی، آموزش، فرهنگ سازی، حضور در نمایشگاههای بین المللی و هیات های تجاری

۳-۵-۳- تنوع بخشی به بازار های هدف صادراتی و مبادی وارداتی

- توسعه زنجیره ها و شبکه های توزیع مویرگی کالاهای تولید داخلی در کشورهای هدف
- توسعه تجارت و انعقاد پیمان ها و قراردادهای دو یا چند جانبه برای دسترسی به بازارهای صادراتی
- پشتیبانی از ایجاد و توسعه شرکتهای تخصصی مدیریت صادرات
- تشویق بنگاههای تولیدی کوچک و متوسط جهت همپوندی و ایجاد هلدینگ های تجاری
- حمایت از ایجاد و توسعه صنایع خدمات تجاری محصولات صادراتی (بسته بندی، درجه بندی، شستشو و ...)

- برنامه ریزی جهت ساخت داخل محصولات وارداتی با مشارکت شرکتهای صادرکننده کالا به ایران (ترغیب و تشویق سازندگان خارجی به مشارکت با تولید کنندگان داخلی)
- استفاده موثر از نظام تعرفه ای برای حمایت از تولید و تجارت
- استفاده از نظام تعرفه ترجیحی با برخی از کشورهای منتخب

۳-۵-۴- هدایت و تشویق مصرف کشور به استفاده از تولیدات داخلی

- اجرای برنامه های مرتبط با همکاری دستگاه های فرهنگی و رسانه ای

۳-۵-۵- بهره گیری از ظرفیت بخش خصوصی و تشکل های مربوطه در جهت بهبود نظام بازرگانی کشور

- تشکیل اتاق فکر با هدف بهره گیری از دیدگاههای تخصصی فعالان و تشکل های بخش خصوصی
- توانمندسازی شرکت های تجاری بخش خصوصی
- تشکیل کمیته های ویژه با حضور فعالان بخش خصوصی جهت تسهیل جریان تامین و رفع موانع تجاری و حذف تصمیمات مخل فرآیند تامین کالا
- توانمند سازی بخش خصوصی و ارتقای فضای رقابتی
- کاهش انحصارات در بخش خصوصی و عمومی و تنظیم مقررات در موارد غیررقابتی
- تقویت حقوق مالکیت خصوصی، تغییر ساختار شرکتها و خصوصی سازی
- مقررات زدایی به منظور تسهیل شروع و فعالیت کسب و کارهای خصوصی
- تلاش در جهت حذف و اصلاح مقررات غیر تسهیلگر با مشورت خود فعالان بخش
- تلاش در جهت بهبود مستمر محیط کسب و کار از جمله پیگیری اجرای قانون مربوطه

۳-۵-۶- توسعه تجارت الکترونیکی

- الکترونیکی کردن فرآیندها و اسناد تجاری (تولید اطلاعات قابل اتکاء، رصد و پایش برخط فعالیت های تجاری)
- حمایت از ایجاد و توسعه شرکتهای نوظهور و شتاب دهنده ها (استارت آپ ها)

ج (اقدامات ویژه

با توجه به شرایط خاص اقتصادی کشور و وجود فشارهای داخلی و خارجی، به منظور مدیریت شرایط بحران در جهت بهبود وضعیت معیشت مردم، برنامه های اجرایی در خصوص موضوعات خاص مرتبط با بخش صنعت، معدن و تجارت در کنار سایر برنامه هایی که پیشتر ارائه شد، طرح ریزی شده است. این برنامه ها و اقدامات اجرایی به شرح زیر می باشند:

۱- تامین و توزیع مناسب کالاهای اساسی با هدف تنظیم بازار و تامین ما یحتاج عمومی :

۱-۱-تفکیک کامل و دقیق وظایف و مسئولیتهای وزارت صنعت، معدن و تجارت و سایر دستگاههای اجرایی در حوزه تنظیم بازار کالا و خدمات به طوریکه هر یک از دستگاه های اجرایی ذیربط، وظایف و مسئولیتهای خود را بصورت کامل و دقیق انجام دهند.

۲-۱-ارتقای جایگاه تصمیم گیری ستاد تنظیم بازار با هدف اثربخش نمودن تصمیمات آن برای افزایش سطح پاسخگویی

۳-۱-تشکیل تیم ویژه با اختیارات لازم در وزارت صنعت، معدن و تجارت جهت مقابله با تحریم های ظالمانه
۴-۱-شناسایی و تدوین جدول کالاهای اساسی، ضروری و هدف خانوار با توجه به شاخص الگوی مصرف عمومی

۵-۱-سیاست گذاری و مدیریت بازار از طریق تامین بهنگام کالاهای هدف برای اقشار هدف از قبیل کارگران، کارمندان و

۶-۱-اولویت بندی مناسب تخصیص منابع ارزی مورد نیاز برای واردات کالاهای اساسی، حساس ، ضروری و مواد اولیه و واسطه ای براساس سناریو های مختلف درآمد ارزی کشور با همکاری بانک مرکزی

۷-۱-ساماندهی فوری سازوکار عرضه اقلام پایه بورسی در بورس کالا

۸-۱-یکپارچه سازی بانک های اطلاعاتی تامین و توزیع کالا

۹-۱-پیش بینی بازه های زمانی تقاضا و تنظیم مناسب عرضه کالاهای هدف (مدل پیشگیرانه و آینده نگر) جهت جلوگیری از بروز بحران کالایی در مواقع پر مصرف

۱۰-۱- ایجاد و راه اندازی سامانه مدیریت تامین و توزیع کالا در کشور برای قابلیت رصد و پایش زنجیره تامین کالاهای اساسی، حساس و ضروری

۱۱-۱- بهبود، توسعه و ساماندهی شبکه های توزیع کالا و خدمات

۱۲-۱- تامین و ذخیره سازی کالاهای منتخب و قابلیت استفاده از ذخائر راهبردی در امر تنظیم بازار

۱۳-۱- راهبری و پایش سامانه های مرتبط با زنجیره تأمین و توزیع کالا (انبارها، ثبت سفارش، سامانه

حمل و نقل و ...) به منظور اجرای کامل شناسه رهگیری

۱۴-۱- مدیریت واردات کالاهای هدف تنظیم بازار با استفاده از نظام تعرفه ای

۱۵-۱- پرهیز از اعمال سیاست های مغل جریان تامین کالا

۱-۱۶- تامین به موقع اعتبارات ریالی و ارزی برای تنظیم بازار از طریق تشکیل کمیته ویژه تسهیل جریان تامین کالا

۱-۱۷- استفاده از توان تعاونی های مرزنشین، ملوانان و بازرچه های مرزی برای واردات و تامین کالا

۱-۱۸- حمایت از حقوق مصرف کنندگان از طریق اطلاع رسانی منظم، به روزآوری مقررات و قواعد مربوط مطابق با روش های نوین جهانی و کاهش روش های غیر رقابتی کسب و کارها
۱-۱۹- یکپارچه سازی و بهبود نظام کنترل، بازرسی و نظارت بر مبنای افزایش اثربخشی و تقویت نظام های هدفمند بازرسی در جهت مدیریت بازار کالاهای اساسی.

۲- توسعه صادرات غیر نفتی:

۲-۱- توسعه صادرات مجدد کالا (از طریق مورد موقت کالا و پردازش آن)

۲-۲- حمایت از تولید صادرات محور

۲-۳- توسعه ظرفیت محصولات صادراتی کشور با توجه به مزیت داخلی و نیاز بازار جهانی

۲-۴- استفاده حداکثری از موقعیت جغرافیایی کشور در جهت ارتباط با شرکای اقتصادی منطقه ای

۲-۵- توسعه بازارهای ویژه

۲-۶- ایجاد دفاتر نمایندگی توسعه صادرات در کشورهای منتخب

۲-۷- اجرای پروژه ویژه مدیریت زنجیره تامین و لجستیک کشور

۲-۸- حمایت و تقویت شرکتهای مدیریت صادرات بمنظور بازاریابی و صادرات محصولات تولیدی بنگاه های کوچک و متوسط به کشورهای همسایه و هدف صادراتی

۲-۹- اصلاح ضوابط و سیاستگذاری برای توسعه صادرات کالاهای نهایی به جای مواد خام و واسطه ای

۲-۱۰- توانمندسازی و ساماندهی بنگاه های تولید و تجاری در جهت صادرات پایدار با کیفیت به بازارهای جهانی

۲-۱۱- اعطای مشوقهای صادراتی (بسته حمایت از صادرات و تسهیل صدور ضمانت نامه های صادراتی)

۲-۱۲- فعال سازی، توسعه، اولویت بندی خطوط اعتبار ارزی خریدار و فروشنده

۲-۱۳- افزایش پوشش استانداردهای بین المللی برای محصولات داخلی

۲-۱۴- پشتیبانی از فراوری واردات موقت و صادرات مجدد و تشکیل هاب های تجاری منطقه ای

۲-۱۵- تامین مالی، مدیریت ریسک و توسعه پوشش های بیمه ای

۳- کاهش فقر و توسعه مناطق محروم و مرزی:

۳-۱- احتمام ویژه به سرمایه گذاری در بخش صنعت، معدن و تجارت مناطق مرزی با هدف توسعه

معیشة مرزنشینان و امنیت پایدار این مناطق همسو با قانون مبارزه با قاچاق

۳-۲- مأموریت ویژه به سازمان های توسعه ای جهت مطالعه و اجرای پروژه های ویژه و متناسب با مزیت های منطقه ای با هدف کاهش محرومیت

۳-۳- تکمیل و اجرایی شدن طرح های نیمه تمام صنعتی در این مناطق

۳-۴- اعطای مشوق های ویژه برای ایجاد واحدهای جدید صنعتی، معدنی و تجاری در جهت تکمیل زنجیره ارزش مبتنی بر آمایش سرزمین

۳-۵- حمایت از سرمایه گذاری در بتوسعه و ارتقای فعالیت معادن بزرگ و بویژه حمایت از توسعه معدنکاری کوچک و متوسط مقیاس

۴- حمایت از پروژه های ویژه اشتغال در بخش صنعت ، معدن و تجارت :

۴-۱- حمایت از طرح های اشتغالزا بویژه در مناطق کمتر برخوردار و مرزی

۴-۲- فعال سازی ظرفیتهای خالی بنگاه های تولیدی تعطیل شده و نیمه فعال از طریق مکانیسم های ارایه

تسهیلات ریالی و ارزی، تأمین سرمایه در گردش، اعمال معافیت ها، تشکیل کنسرسیومها ، خوشه های

صنعتی و مشارکت واحدهای هم صنف

۴-۳- حمایت از فعالیت استارت آپ ها در بخش صنعت، معدن و تجارت

۴-۴- فعال نمودن ظرفیت خالی کارخانجات از طریق تشکیل شرکتهای مهندسی- بازرگانی که بتوانند با

مجوز تولید بدون کارخانه از ظرفیت های بلا استفاده واحدهای صنعتی موجود استفاده کرده و به

صورت تخصصی، بازاریابی داخلی و صادرات نمایند

۴-۵- بازسازی و نوسازی واحدهای تولیدی موجود کشور در جهت تجهیز آنها به فناوری های جدید و

کاهش هزینه های تولید با هدف افزایش رقابت پذیری

۵- مبارزه با فساد و ارتقای سلامت نظام اداری

- ۱-۵- تهیه دستور العمل ارتقای سلامت نظام اداری و شفاف سازی فعالیتها و اطلاعات
- ۲-۵- نظارت بر حسن اجرای دستورالعمل های مصوب
- ۳-۵- ارتقای شفافیت اقتصادی و ارائه عادلانه و همزمان اطلاعات به کلیه فعالان اقتصادی و آحاد مردم
- ۴-۵- ایجاد شفافیت اقتصادی در زمینه فعالیت های دولت و نیز در خصوص عملکرد بنگاه های اقتصادی
- ۵-۵- تقویت تعامل با مطبوعات و رسانه ها جهت بهبود دسترسی همگانی به اطلاعات
- ۶-۵- استقرار دولت الکترونیک و بهره مندی از سامانه های الکترونیکی جهت ارائه خدمات به عموم مردم

۶- طرح های نوین تسهیل فرآیندهای تجارت داخلی و خارجی:

- ۱-۶- راه اندازی شبکه زنجیره تامین الکترونیک به تفکیک گروه کالایی دارای اولویت
- ۲-۶- راه اندازی پنجره واحد خدمات بنگاه های کوچک کسب و کار
- ۳-۶- راه اندازی سامانه تامین و توزیع کالاهای اساسی و ضروری
- ۴-۶- باز مهندسی فرایندهای تجارت خارجی با اولویت ثبت سفارش و کارت بازرگانی
- ۵-۶- راه اندازی بستر تقویت مالی صنایع و زنجیره تامین با هدف افزایش حداقل 3 برابری راندمان منابع مالی
- ۶-۶- توسعه واحدهای تولیدی خرد (صنایع روستایی و کشاورزی و خانوادگی) در قالب سامانه های تولید شبکه محور مبتنی بر الگو های موفق جهانی
- ۷-۶- توسعه کمی و کیفی استارتآپهای تجارت الکترونیک
- ۸-۶- توسعه و ساماندهی تسهیلات تجارت مرزی بازارچه های مرزی و مناطق آزاد تجاری
- ۹-۶- کاهش سربار لجستیک در قیمت تمام شده کالا از طریق راه اندازی سامانه لجستیک الکترونیک در زنجیره های تامین
- ۱۰-۶- راه اندازی بورس تهاتر کالا با کشورهای خارجی بویژه تجار کشورهای همسایه
- ۱۱-۶- نوین سازی نظام های تولید و خدمات صنایع کوچک و متوسط.

۷- معماری سازمانی و بازنگاری در ساختار سازمانی

- ۱-۷- بازنگاری و تصویب ساختار جدید و متناسب
- ۲-۷- توسعه مدیریت، جانشین پروری و نظام شایسته سالاری در سازمان
- ۳-۷- واگذاری وظایف غیرحاکمیتی به تشکل ها، انجمن ها و بخش خصوصی
- ۴-۷- تمرکززدایی و تفویض اختیار در تمامی سطوح اعم از ستادی و صفی با رعایت اصل توازن اختیار و مسئولیت
- ۵-۷- بهره برداری جدی و عملی از توان کارشناسی درون و برون سازمانی
- ۶-۷- جوان گرایی، توجه به جامعه بانوان و ترجیح استفاده از منابع انسانی داخل وزارت برای انتصابات مدیریتی
- ۷-۷- اعمال شایسته سالاری بعنوان تنها معیار انتخاب همکاران و مدیریت تعارض منافع در تصمیم گیریها، واگذاریها و انتصابات
- ۸-۷- استقرار فرآیندهای شفاف، پویا و اثربخش با نظام کارشناسی، کارگروهي، خرد جمعی و اقتناعی به جای فرد محوری و دستوری
- ۹-۷- طراحی و اجرای نظام مدیریت دانش

۷-۱۰- برنامه محوری و تعهد سازمانی و عملی مدیران به اجرای برنامه های مصوب قانونی از جمله
برنامه ششم توسعه و برنامه راهبردی وزارت صنعت، معدن و تجارت

د) الزامات تحقق اهداف و اجرای برنامه ها

- ۱- ایجاد وفاق ملی، همسویی و حمایت همه جانبه از برنامه های توسعه صنعتی و تجاری کشور توسط مجلس شورای اسلامی، قوه قضائیه و دستگاههای اجرایی مرتبط به ویژه شورای پول و اعتبار، شورای اقتصاد، سازمان برنامه و بودجه و بانک مرکزی
- ۲- ارزشمداری کار، تولید، سرمایه گذاری و کارآفرینی
- ۳- حرکت به سمت ثبات نسبی اقتصاد کشور به ویژه سیاست های پولی و بانکی و قابل پیش بینی شدن متغیرهای مهم اقتصادی
- ۴- تأمین منابع مالی مورد نیاز بخش صنعت، معدن و تجارت
- ۵- امکان تصمیم گیری و مدیریت منابع مالی مرتبط با بخش (نظیر منابع اشتغال روستایی، منابع تبصره ۱۸ و ...)
- ۶- تضمین و تأمین امنیت لازم برای سرمایه گذاری در جهت کاهش ریسک سرمایه گذاران
- ۷- محور قرارگرفتن بخش خصوصی برای مشورت دهی و اجرا در سیاستگذاری، برنامه ریزی و اجرای پروژها
- ۸- گسترش روابط اقتصادی و تجاری فعال و پویا
- ۹- تأمین و تجهیز زیرساختهای مورد نیاز بخش های مورد نظر
- ۱۰- اصلاح و بازنگری قوانین مخل تولید و تجارت و ثبات قوانین و مقررات جاری
- ۱۱- اعمال مدیریت بر منابع اقتصادی در سطح کلان و عملکرد هوشمندانه دولت در تجهیز منابع داخلی و خارجی در جهت توسعه اقتصاد بازار
- ۱۲- برقراری ارتباط موثر جهانی و همکاریهای گسترده بین المللی
- ۱۳- ثبات در تصمیم گیری ها و رویه های تجاری و جلوگیری از تعدد بخشنامه ها و دستورالعملهای بعضاً موازی و متناقض
- ۱۴- ثبات در سیاست های پولی، ارزی و مالی کشور
- ۱۵- همراهی و همسویی سایر نهادهای حاکمیتی در عملیاتی نمودن برنامه های تدوین شده
- ۱۶- توجه به رفع انحصارها و برقرارکردن فضای رقابتی در کنار تحت کنترل قراردادن و قاعدهمند کردن حوزه های انحصار

ه) اسناد و منابع مرجع :

- ۱- قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
- ۲- سند چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴
- ۳- سیاستهای ابلاغی مقام معظم رهبری (سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی، سیاست های کلی بخش صنعت، سیاست های کلی بخش معدن، سیاست های کلی اشتغال، سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و ...)
- ۴- قانون برنامه ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران
- ۵- قانون تشکیل وزارت صنعت، معدن و تجارت
- ۶- تکالیف مندرج در قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کشور مرتبط با بخش
- ۷- برنامه دولت دوازدهم و اولویت های ابلاغی ریاست محترم جمهور
- ۸- نقشه راه بخش معدن و صنایع معدنی کشور
- ۹- سند برنامه راهبردی وزارت صنعت، معدن و تجارت
- ۱۰- برنامه ارائه شده وزیر محترم وقت در دولت دوازدهم به مجلس شورای اسلامی
- ۱۱- سایر قوانین مرتبط با بخش صنعت، معدن و تجارت (قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات، قانون نظام صنفی، قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی و ...)